

SXEDIO.GM8

17.12.1954: Ο ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΔΕΧΕΤΑΙ ΜΕ ΑΝΑΜΙΚΤΑ ΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΕΝΩ Η ΕΛΛΑΔΑ ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΧΕΤΑΙ ΝΕΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος δέχθηκε την απόφαση της εννάτης Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ 17 Δεκεμβρίου 1954, όπως προς το παρόν μη εξετάσει το θέμα της αυτοδιάθεσης του Κυπριακού λαού με ανάμικτα αισθήματα ικανοποίησης και απογοήτευσης.

Ετσι εξέφρασε πικρία για ορισμένες χώρες που αντιτάχθηκαν στη λήψη απόφασης, αλλά και την ικανοποίηση ότι το κυπριακό προβλήθηκε διεθνώς και έπαυσε πλέον να εόϊαι θέμα της Αγγλίας.

Την ίδια άποψη είχε και ο Αλέξης Κύρου, επικεφαλής της ελληνικής αντιπροσωπείας όσο και ο Βασιλιάς Παύλος και ο Πρωθυπουργός Αλέξανδρος Παπάγος.

Είπε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος σε δήλωση του λίγο μετά τη έκδοση της απόφασης:

"Ο Κυπριακός λαός ανέμενε μετ' αγωνίας την απόφασιν των Ηνωμένων Εθνών επί του απαραγράπτου δικαιώματος του να καθορίση μόνος το καθεστώς υπό το οποίον θέλει διαβιώσει εις το μέλλον. Πάντως όμως ανεγώριζε καλώς ότι μετά την λήψιν οιασδήποτε αποφάσεως δεν επρόκειτο να λυθή αυτομάτως το ζήτημά του. Η απόφασιν των Ηνωμένων Εθνών θα απειτέλει απλώς ένα και πλέον ηθικόν όπλον εις χείρας των κυπρίων προκειμένου να συνεχισθή ο αγών.

Δεν αποκρύπτομεν την πικρίαν, την οποίαν δοκιμάζομεν εξ αιτίας της τροπής της ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών συζητήσεως. Η δε πικρία μας καθίσταται έτι βαθυτέρα, εκ της διαπιστώσεως ότι ως πρωταγωνισταί διά την λήψιν αποφάσεως επί του Κυπριακού ενεφανίσθησαν επί της διεθνούς σκηνής. Εθνη, τα οποία επανειλημμένως έχουν διακηρύξει την πίστιν των εις τας αρχάς της αυτοδιάθεσης.

Τα Έθνη αυτά εις την περίπτωσιν της Κύπρου απεδείχθησαν ως προδίδοντα αυτάς τας ιδίας αρχάς, τας οποίας επικαλούνται μόνον οσάκις τούτο υπαγορεύεται από το ιδικόν των συμφέρον και προς εξαπάτησιν των μικρών λαών.

Η πίστις μας προς τα Ηνωμένα Έθνη είναι γεγονός ότι εκλονίσθη. Δεν εκλονίσθη όμως η πεποίθησις μας ότι τελικώς θα νικήσωμεν. Ο Διεθνής Οργανισμός ήτο εν υποχρεωτικόν στάδιον, διά του οποίου ήμεθα ηναγκασμένοι να διέλθωμεν. Με την χθεσινήν ψηφοφορίαν, διά της λήψεως αποφάσεως περί του Κυπριακού ουδέν εχάσαμεν.

Αντιθέτως μάλιστα, εκερδίσσαμεν, διότι το ζήτημα μας προεβλήθη διεθνώς και όλος ο κόσμος επληροφορήθη την ύπαρξιν του εν πάση λεπτομερεία. Αυτό αποτελεί θετικόν κέρδος.

Ο Κυπριακός λαός καίτοι δοκιμάζει πικρίαν διότι δεν ελήφθη απόφασις εις τα Ηνωμένα Έθνη δεν απογοητεύεται.

Αντιθέτως με μεγαλυτέραν επιμονήν και έτι μεγαλύτερον σθένος θα συνεχίση τον αγώνα του. Ο χειρισμός του ζητήματος υπό της ελληνικής αντιπροσωπείας, υπήρξεν επιδέξιος. Ιδιαιτέρως υπό του αρχηγού της Αντιπροσωπείας κ. Αλέξη Κύρου κατεβλήθη πάσα δυνατή προσπάθεια και επετεύχθη ό,τι ήτο δυνατόν να επιτευχθή επί του παρόντος εντός των Ηνωμένων Εθνών".

Εξ άλλου ο Αλέξης Κύρου είπε:

"Θα προσθέσω μόνον τούτο εις ότι είπον ήδη εις την Επιτροπήν: Πολλά ελέχθησαν υπό μερικών αντιπροσωπειών κατά της αρμοδιότητος των Ηνωμένων Εθνών, να επληφθούν του θέματος τούτου, αλλ' ουδείς είχε το θάρρος να υποβάλη σχέδιον προτάσεως, περί μη αρμοδιότητος. Τούτο είναι δι' εμέ καλλίστη απόδειξις, ότι το κυπριακόν ζήτημα κατέστη διεθνές πρόβλημα και ότι αι θύραι των Ηνωμένων Εθνών είναι πάντοτε ανοικταί εις αυτόν".

Εξ άλλου ο Βασιλέας Παύλος σε ένα πρωτοφανές σε μάκρος ραδιοφωνικό του μήνυμα ανέφερε:

"Ελληνες,

Αι συγκινήσεις, από τας οποίας διήλθομεν εξ αιτίας του Κυπριακού συνετάραξαν τας καρδίας όλων μας. Οι αδελφοί μας Κύπριοι εζήτησαν την ελευθερίαν. Εζήτησαν να κερδίσουν το δικαίωμα της αρχής της αυτοδιαθέσεως, δια την οποίαν διεξήχθησαν δύο μεγάλοι πόλεμοι και ήτις απετέλεσε την βάσιν του χάρτου των Ηνωμένων Εθνών. Η Ελλάς ηναγκάσθη να φέρη το ζήτημα προς τον ΟΗΕ ευρεθείσα προ αρνήσεως της Βρετανίας να συζητήση το θέμα απ' ευθείας μετά της ελληνικής Κυβερνήσεως. Αι ελπίδες όμως προς άμεσον ικανοποίησιν του πανελληνίου πόθου δεν εύρον άμεσον ικανοποίησιν, ενώ εδικαιούμεθα.

Το ζήτημα όμως παραμένει ανοικτόν ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών και ανεγνωρίσθη ως διεθνές πρόβλημα. Αναμένομεν πράγματι περισσότερα μετά την αναγνώρισιν και αναμένομεν καλύτεραν αύριον, εάν παραμείνωμεν ηνωμένοι. Η ανθρωπότης βαίνει βραδέως μεν, αλλ' ασφαλώς προς την ελευθερίαν. Η αναγνώρισις της εφαρμογής των αρχών, τας οποίας εκήρυξεν η Ελληνική Δημοκρατία καθιστά οσημέραι πλέον επιτακτική την αναγνώρισιν του δικαιώματος των κυπρίων να ζουν, όπως οι ίδιοι θέλουν. Εφ' όσον οι Κύπριοι διεκήρυξαν την αδάμαστον θέλησιν των να αποφασίσουν διά το μέλλον των, δεν θα υπάρξη δύναμις επί της γης ικανή να σταματήση την μόνην φυσικήν εξέλιξιν, συμφώνως προς την επιθυμίαν όλων των Ελλήνων.

Επιθυμούμεν να υπενθυμίσωμεν ότι ημείς και οι φίλοι μας ζώμεν εις δύσκολον και επικίνδυνον περίοδον της ανθρωπότητος. Δεν επιτρέπεται προσωρινάί απογοητεύσεις να μας καταστήσουν τόσοσ μυωπικούς, ώστε να λησμονήσωμεν τα τεράστια προβλήματα και κινδύνους που ηνωμένοι εις μίαν οικογένειαν Εθνών δυνάμεθα να αντιμετωπίσωμεν. Ας μη λησμονώμεν, ότι εκείνοι, οι οποίοι μας απεγοήτευσαν εις το κυπριακόν, είναι εκείνοι, οι οποίοι εις το παρελθόν και εις το παρόν εγγυώνται την ασφάλειαν ημών και όλου του ελευθέρου κόσμου.

Καλώ όλους τους Έλληνες, όπως διατηρήσωμεν την αντικειμενικήν σκέψιν και μη χάσωμεν την ψυχραιμίαν. Να μη λησμονώμεν, ότι η κληρονομία των προγόνων μας επιβάλλει λογισμόν εις το αίσθημα και διαυγή κρίσιν. Πολλάκις και αγαπημένοι συγγενείς έχουν μεταξύ τους διαφορές γνώμων. Ετσι συμβαίνει μεταξύ των Εθνών.

Η επούλωση των πληγών θα γίνει γρήγορα εάν δεν παύσουμε να αναλογιζόμαστε τους δεσμούς, οι οποίοι μας συνδέουν με τους φίλους μας. Οι φίλοι μας γνωρίζουν τι επράξαμε γι' αυτούς. Είναι χαραγμένα στους τάφους, εδώ, στην Κορέαν, θα τα υπενθυμίζουμε σε αυτούς εάν δεν λησμονούμε ότι και αυτοί υπέστησαν θυσίες, για μας, χωρίς τις θυσίες του γενναίου αμερικανικού λαού, ίσως δεν θα υπήρχε σήμερα η Ευρώπη και με αυτήν η Ελλάδα και η Κύπρος, σας καλώ όπως αντάξια προς τις υψηλές παραδόσεις μας και με ελληνικήν υπερηφάνειαν και ευγένειαν μείνωμεν πιστοί εις τους φίλους σας. Πιστεύω ότι η στάσις μας θα συντελέση ώστε να δοθή ταχεία και δικαία λύσις εις το αίτημα των αδελφών Κυπρίων".

Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Αλέξανδρος Παπάγος υποσχέθηκε νέα συμπαράσταση στους Κυπρίους στον αγώνα τους:

" Η πολιτική της Ελληνικής Κυβερνήσεως δεν πρόκειται να παρεκκλίνη καθόλου από την χαραχθείσαν γραμμήν. Διήλθομεν απλώς ένα σταθμόν. Θα συνεχίσωμεν τον αγώνα υπέρ της αυτοδιαθέσεως του Κυπριακού λαού. Το ζήτημα θα επανέλθη εντονώτερον και με μείζονας ελπίδας επιτυχίας εις την πρώτην προσεχή σύνοδον της Γενικής Συνελεύσεως του ΟΗΕ, με την συμπαράστασιν ολοκλήρου του Εθνους.

Επιθυμώ να τονίσω ότι τρέφομεν απόλυτον αισιοδοξίαν, διά την ευτυχή λύσιν, είναι αγών υπέρ του δικαίου, το οποίον θα κατισχύση παντός εμποδίου. Τίποτε δεν μπορεί να κλονίση την εμπιστοσύνην μας. Θα προχωρήσωμεν με βασίμους ελπίδας επί την τελικήν νίκην".

Η Αγγλία θεώρησε το ψήφισμα σαν επιτυχία της.

Είπε ο Νάτιγκ που ηγήθηκε της βρετανικής αντιπροσωπείας στα Ηνωμένα Έθνη κατά τη συζήτηση:

" Θεωρώ ευχάριστο το αποτέλεσμα. Τούτο αποδεικνύει ότι η συνέλευση στη σύννεση της αποδέχθηκε το επιχείρημα, που προβλήθηκε από τη Νέα Ζηλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις Ηνωμένες Πολιτείες, επιχείρημα, ότι θα ήτο ανεπιθύμητο να αποδυθούμε σε εριστική συζήτηση για την Κύπρο ή να εκφέρουμε κρίση στις εσωτερικές υποθέσεις του μέλλοντος της νήσου. Επιπρόσθετος λόγος ικανοποίησης είναι ότι η Ελληνική αντιπροσωπεία, αφού επιδίωξε να εγείρει πλήρη συζήτηση του θέματος αυτού και να απαιτήσει από τη συνέλευση δράση, ανεγνώρισε ότι το βάρος της γνώμης στρεφόταν εναντίον τέτοιας πορείας".

Εξ άλλου ο αντιπρόσωπος της Τουρκίας Σελίμ Σαρπέρ είπε:

"Ο Έλληνας αντιπρόσωπος με περιέγραψε χθες ως άνθρωπο που εντάχθηκε στην αποκλειστική λέσχη των απαικιστών. Δεν πήρα θέση εναντίον της αυτοδιάθεσης, αλλά εναντίον της κακής Χρησιμοποίησης της".

Από αμερικανικής πλευράς, ο υπουργός Εξωτερικών Φόστερ Ντάλλες εξέφρασε ικανοποίηση για την τροποποίηση του ψηφίσματος και μίλησε για τη φιλία της χώρας του με την Ελλάδα.

Είπε στους δημοσιογράφους στο Παρίσι:

"Μια από τις πραγματικές ικανοποιήσεις που μου παρέσχε η παρούσα σύνοδος του Ατλαντικού Συμβουλίου υπήρξε η ευκαιρία την οποίαν είχα να επικοινωνήσω και πάλι προσωπικά με τον φίλο μου κ. Στεφανόπουλο. Είχαμε μακρά συζήτηση επί του Κυπριακού, το οποίο βρισκόταν τότε υπό συζήτησιν ενώπιον της Πολιτικής Επιτροπής του ΟΗΕ. Αμέσως μετά το τέλος της συζήτησης αυτής επικοινωνήσα προσωπικά με την Ουάσιγκτων και την μόνιμη αμερικανική αντιπροσωπεία στη Νέα Υόρκη. Αργά την ίδια νύκτα η απόφαση, η οποία εξεταζόταν ενώπιον του ΟΗΕ, τροποποιήθηκε και υπό την τροποποιημένη μορφή

της εγκρίθηκε αυτή με συντριπτική πλειοψηφία.

Πιστεύω ότι, με βάση τις εκθέσεις, τις οποίες έλαβα από τη Νέα Υόρκη, η απόφαση για την Κύπρο όπως αυτή τροποποιήθηκε ικανοποιεί κατά τροπο ουσιαστικά τα σημεία τα οποία ήγειρε κατά τη διάρκεια της συζήτησής μας ο Έλληνας υπουργός των Εξωτερικών. Είμαι ευτυχής διότι η απόφαση αυτή, η οποία αντανακλά στο πνεύμα της μετριοπάθειας, έτυχε τόσο ευρείας υποστήριξης. Είναι πολύ λυπηρό ότι η στάση των Ηνωμένων Πολιτειών επί του Κυπριακού φαίνεται να παρεξηγείται εις την Ελλάδα.

Τέτοιες παρεξηγήσεις είναι δυστυχώς αναπότρεπτες ακόμη και μεταξύ λαών οι οποίοι τρέφουν βαθύτατο σεβασμό και εκτίμηση μεταξύ τους. Είμαι εν τούτοις πεπεισμένος ότι η μακρά παράδοση φιλίας μεταξύ του ελληνικού και του αμερικανικού λαού θα συνεχισθεί αναλλοίωτη. Είναι ακόμη ιδιαίτερα ευτυχής, διότι υποστήριξα κατά τη χθεσινή συνεδρία του ΝΑΤΟ πρόταση όπως η προσεχής σύνοδος του ΝΑΤΟ, την Άνοιξη, θα συνέλθει στην Αθήνα".